

Ewa Głębińska

"Fikcja realna", Krzysztof
Gąsiorowski, Warszawa 1986 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/3-4 (105-106), 302

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GAŚIÓROWSKI Krzysztof: Fikcja realna. Warszawa 1986, KAW, ss. 276, zł 220,- Współczesna Krytyka Polska.

Zbiór szkiców, esejów i notatek ogłaszanych wcześniej w czasopiśmie literackich, skoncentrowanych wokół problemu realności poezji w wymiarach egzystencjalnym, społecznym i antropologicznym. Autor szuka sposobów ujawnienia tych kontekstów wiersza, które umożliwiają dostrzeżenie w poezji faktycznej "gry o życie", odkrycia obecnych w mowie - doświadczeń realnych. Utwór traktowany jest przez autora nie jako model przeżyć, lecz rzeczywiste stanowisko twórcy wobec świata. Poszczególne szkice dotyczą poezji Przybosa, Białoszewskiego, T. Nowaka, Czycza i Broniewskiego.

BP/105-106/47

E.G.

GEROULD Daniel C.: Transformacje u Witkacego. Tłum. J. Sieradzki. "Dialog" 1986 nr 8 s. 100-107.

Teorię i praktykę transformacji u Witkacego rozpatruje autor w dwóch płaszczyznach: jako technikę teatralną (dzięki której aktor dokonuje nagłej zmiany "maski" i sposobu zachowania) i jako proces psychologiczny (w wyniku którego jednostka usiłuje przezwyciężyć swoją tożsamość przez tworzenie nowych osobowości i sposobów życia). Dokonuje przeglądu metamorfoz w sztukach Witkacego - od "Macieja Korbowa" i "Bellatrix" z roku 1918 do "Szewców" ukończonych w 1933, wszystkie zawierają motyw nagłej przemiany lub proteuszowej transformacji: metamorfozy typu fizycznego (zmiana płci, kostiumu, typu bohatera) i filozoficznego (wyrastające z Nietzscheańskiego pojmowania człowieka jako istoty, która tworzy samą siebie, stale odnawiającej własną osobowość przez nieustanne jej przeobrażanie). Z zasygnalizowanych kierunków rozważań wysnuwa wnioski o grze aktorskiej w sztukach Witkacego.

BP/105-106/48

Z.S.